

NOVICE

OBČINE SV. ANDRAŽ V SLOVENSKIH GORICAH

Vitomarci, marec 2008

Št. 29

Fotografije: Bernarda Ban

*Vesele in blagoslovljene Velikonočne praznike,
veliko družinske sreče,
medsebojnega razumevanja
in obilo dobrot na praznični mizi*

*Vam želi župan Franci Krepša
in občinska uprava*

NAŠI MALČKI V VRTCU

Obisk čebelarja

Čebelar je malčkom predstavil delo pridnih čebel. Otroci v vrtcu skozi igro spoznavajo naravo, delo čebelarjev, lovcev, pa tudi sami kaj postorijo. So zavzeti poslušalci in zelo radi tudi sami ustvarjajo ob pomoči vzgojiteljic.

Lovca na obisku v vrtcu

Jesensko srečanje s starši

Mlajša skupina "Sončki" s svojimi snežaki

Večja skupina "Zmajčki" s svojimi izdelki

Prijeten praznični pozdrav!

Poslovili smo se od koledarske zime, upajmo, da bo pomladansko sonce imelo dovolj moči, da ogreje zemljo in domove.

Takšne zime, kot smo jih poznali nekoč, letos ni bilo. Saj nam je ustrezalo, da ni bilo treba preveč odmetavati snega, plužiti in posipavati cest, pa vendar - a je to dobro za zemljo, za polja? Si je polje odpočilo, bo zemlja dovolj mokra, da bo seme

dobro vzkliko in raslo? Bo leto "tisto pravo", da bo jesenski pridelek dober? Bomo videli, nič ne moremo vplivati na to. Želim vam lepo leto in bogato letino.

Zagotovo ste mnogi že veliko postorili na poljih in domačem vrtu. V teh dneh boste gospodinje prav gotovo imele veliko dela z običajnim velikim pomladanskim čiščenjem in s pripravami velikonočne pisanke. Naj vam ne bo preveč naporno, predvsem naj vam bo v veselje in zadovoljstvo pogled na družino, zbrano ob prijetnem nedeljskem kosilu.

Še nekaj o aktualnih razpisih:

Pisali smo že o odobrenih sredstvih za izgradnjo navezave na avtocesto AC A5 Spodnja Senarska-Drbetinci-Juršinci, ki je skupni projekt treh sosednjih občin Cerkev-njaka, Juršincev in naše občine. Dela se bodo pričela po izbiri najugodnejšega izvajalca, predvidoma v letošnjem aprilu.

V nadaljevanju boste lahko prebrali več o delovanju javne e-točke z brezžičnim internetnim dostopom. Vabljeni, da uporabljate brezplačni internetni dostop.

Ministrstvo za gospodarstvo je v januarju pripravilo razpis za izgradnjo širokopasovnega dostopa, na katerega se bomo prijavili.

Prav tako potekajo intenzivne priprave na področju četrte osi za območje Leader za obnovo in razvoj vasi, kjer je naša občina vključena v lokalno akcijsko skupino

(LAS) - društvo Bogastvo podeželja ob Dravi in v Slovenskih goricah s sedežem na Ptuj.

Veliko zanimivega so vam pripravili člani posameznih društev. Njihove prispevke lahko preberete v nadaljevanju.

Želim vam blagoslovljene Velikonočne praznike, preživite jih prijetno v krogu svojih najbližjih.

Prijetno branje.

*Bernarda Ban
odgovorna urednica*

Iz vsebine

Uredništvo	3
Župan	4
Društva	5
Šola-vrtec	9
Obvestila	10
Prispevki občanov	13
Kronika kraja	17
Župnija	21
Uradni vestnik	

Naslednja številka Novic bo izšla pred koncem šolskega leta – **predvidoma 20. junija 2008.**

Prispevke pošljite v digitalni obliki na CD-ju, disketi ali na e-naslov: info@sv-andraz.si.

* Prispevke podpišite z imenom avtorja,

* fotografije opremite z naslovi, datumom in imenom avtorja.

Fotografije pripnite kot format .jpg, **ne kopirajte jih v Wordov dokument. Prosim ne pozabite navesti avtorjev člankov in fotografij.**

Prispevke in fotografije za naslednjo številko časopisa pošljite najkasneje do 10. junija 2008.

Uredništvo si pridržuje pravico spremembe naslovov, izbire in krajšanja člankov. **Izdajatelj:** Občina Sveti Andraž v Slovenskih goricah
Lektoriranje: Jožica Vršič - **Za izdajo odgovoren:** Bernarda Ban - **Naklada:** 400 izvodov **Tisk:** GRAFIS d.o.o., Požeg 4, 2327 Rače - Glasilo
NOVICE občine Sveti Andraž v Slovenskih goricah je vpisano v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za kulturo RS, pod zaporedno številko 376.

Drage občanke, spoštovani občani!

Pred vami je prva letošnja oz. 29. zaporedna številka našega lokalnega časopisa, ki je v času nove odgovorne urednice (direktorice naše občinske uprave) Bernarde Ban doživel kar nekaj vsebinskih in oblikovnih preobrazb.

Ta zimski čas, če mu lahko tako rečemo, je šel neverjetno hitro mimo nas. Zima je prizanesla našim denarnicam, vsaj kar se tiče ogrevanja. Obstaja pa velika nevarnost, da bo manj prizanesljiva do sadnega drevja in vsega ostalega, kar je po svojih razvojnih fazah precej pred časom.

Na področju delovanja občine se je v tem ponovletnem času zvrstilo precej aktivnosti. Pripravili smo proračun za to leto in ga predstavili vsem odborom. V fazi prve obravnave ga je obravnaval in ga kot primerne sprejel tudi občinski svet. Druga obravnava oz. sprejetje proračuna bo predvidoma v drugi polovici tega meseca.

Prioriteta v tem in naslednjem letu bo investicija v modernizacijo in novogradnjo cest v skupni dolžini skoraj 9 km. To je projekt navezave na avtocesto, v katerem sodelujeta zraven naše še Občina Cerkljenjak in Občina Juršinci. Kot sem že večkrat omenil, gre za novogradnjo, razširitev in preplastitve posameznih cest, ki so združene v skupni projekt, s katerim smo na razpisu pridobili dobrih 400.000 evrov evropskih sredstev. Do konca tega meseca bo zaključen tudi razpis,

s katerim bomo izbrali najugodnejšega ponudnika za izvedbo tega projekta, začetek del pa načrtujemo v aprilu.

Čeprav smo načrtovali, da bomo že letos odplačali preostali dolg za šolo, vrtec in telovadnico, nam to v celoti ne bo uspelo. Vzrok je v velikem zalogaju, ki se nanaša na prej navedene modernizacije cest.

Uspešno smo zaključili ponovljen triletni razpis za šolske prevoze, na katerem je bil najugodnejši ponudnik dosedanji prevoznik Veolia transport Štajerska, d.d.

Dokončno se je zaključil tudi dolgoletni sodni spor med Občino Sv. Andraž ter Milanom Čučkom in Zorico Zorec. V letu 1999 je občina vložila dve tožbi, eno za izpraznitev prostorov nekdanjega bara Lipa, drugo pa za izterjavo najemnin. Prva se je končala v letu 2005, ko sta morala najemnika izprazniti prostore, druga pa v letošnjem januarju. V tej pravdi smo se z Milanom Čučkom in Zorico Zorec na sodišču poravnali, da plačata dolgovani znesek v višini 15.000 evrov, s tem, da smo jima odpisali zamudne obresti.

Če bi v letu 1999 pokazala malo več posluha za rešitev te problematike, bi bilo prihranjeno veliko nepotrebnega trošenja denarja, energije in dragocenega časa meni v funkciji župana in seveda tudi njima.

Vsi mi pa bi imeli na razpolago zdravstveno ambulanto in zdravnika že od leta 2000.

Vsem vam želim blagoslovljene, vesele in srečne Velikonočne praznike.

Blagoslovljene jedi pa naj v vas okrepijo zdravje in vse dobro.

*Vaš župan,
Franci Krepša*

Vinogradniško - sadjarsko društvo

Spoštovane bralke in bralci,

žal je zaradi tehničnih težav na strežnikih v božični številki Novic izpadel članek vinogradniško-sadjarskega društva. Avtorici članka Mojci Druzovič se za neljubo napako iskreno opravičujemo.

Po dogovoru z Mojco Druzovič članek objavljamo v tej številki, čeprav so nekatere vsebine že stare, a bodo obudile spomine na konec preteklega leta. Izpustili smo le božično-novoletno voščilo.

Za izpad članka se opravičujemo in vam želimo prijetno branje.

Bernarda Ban,
odgovorna urednica

Pozdravljeni!

Po kratkem času se vam ponovno oglašam. Resda je od zadnjega oglašanja minilo le nekaj časa, vendar se je medtem veliko dogajalo.

Za nami so občinski in farni praznik, postavitve razstave, ki je za naše društvo nekakšen vrhunec leta in na kateri lahko pokažemo in zaključimo naše celoletno delo v sadovnjakih in vinogradih.

Priprave na razstavo so se začele že v zgodnji jeseni, ko je Edi Kupčič narezal šparone, katere je hranil v suhem in temnem

prostoru (predstavil je kar 12 sort), in zdelo se je, da je njegov vinograd že napol obrezan.

Prostore smo očistili in uredili že en teden prej, končno popolno podobo pa je razstava dobila v petek.

Kot letošnjega pokrovitelja, smo po strokovni plati povabili KGZS - Svetovalno službo Ptuj, saj se nam zdi, da vse leto dobro sodelujemo.

Na razstavi so se predstavili sadjarji iz društva in kraja. Obiskovalci so nas malo okregali, ker nismo označili sort jabolk. To je sicer moja krivda, vendar tudi poduk za naprej in s tem smo spoznali, da vendarle vlada zanimanje za jabolka in sorte.

Prav tako smo pritegnili veliko večino vinogradnikov-kletarjev, trsnicarja z lastnimi vini, katere smo predstavili pod skupnim imenom kot društvo vinogradnikov.

Na razstavi so se nam tako kot vsako leto pridružile gospodinje - letos so pripravile jedi iz jabolk, kar se je tematsko odlično ujemalo, prav tako otroci iz POŠ Vitomarci s svojimi izdelki. Teh je bilo kar precej, in če smo katerega pomotoma izpustili, se za to opravičujemo. Vsi izdelki so bili zelo lepo narejeni in pripravljeni, za kar se otrokom in mentorjem zahvaljujemo. Kot vsako leto je za popestritev

razstave poskrbela tudi lovška družina z nagačenimi živalmi iz naših gozdov in naj ob tej priložnosti lovski družini čestitam za občinsko priznanje ob občinskem prazniku.

Novost na letošnji razstavi, prodaja kap z logotipom društva, je obiskovalce pritegnila, a kape so še v zalogi, tako če je kdo še nima, nas lahko poišče.

Na koncu bi se rada zahvalila vsem, ki ste sodelovali na razstavi, predvsem pa vsakoletni ekipi pri čiščenju prostorov in postavljanju razstave. Nekatere pa moram posebej imenovati, saj precej časa vložijo v delovanje društva, in sicer: Ksenija Druzovič, Edi Kupčič, Alojz Fekonja, Ivan Vršič, Edi Čeh, Zvonko Fekonja. Hvala zlasti družini Mirana Toša, da nas tako vztrajno »prenaša« v svoji kleti. Zahvaljujem se tudi Stanku Čučku za lutko - možakarja in voz, s čimer smo popestrili vhod v LEDENICO, ki je bila letos prvič na ogled vsem obiskovalcem razstave.

Posebej čestitam še Ediju Kupčiču za grb občine Sv. Andraž na občinskem prazniku, priznanje si je pridobil z vztrajnim, bogatim in dolgoletnim delom v kraju in različnih društvih, v vinogradniško-sadjarskem in pri upokojevcih.

Mojca Druzovič

Na potep po primorski

Pozdravljeni!

Stopili smo v leto 2008, novo, delovno, polno pričakovanj za uresničitev načrtanih ciljev.

V tem letu smo imeli en dan več (29. februar), za nekatere dan za zabavo, za druge pa samo en delovni dan več.

Kaj naj napišem?

Delamo ves čas, počitka ni, saj nam vreme tega ne dopušča. Po vasi je že skoraj vse obrezano, zvezano, drva za naslednjo zimo so pripravljena, samo polja še mirujejo.

Na kulturni praznik, 8. februarja, pa smo si le privoščili dan za

ekskurzijo.

Obiskali smo Primorsko - slovensko Istro z mestoma Koper in Piran.

V jutranjem mraku smo se odpravili proti Ljubljani in naprej do prvega postajališča Lom.

Na avtobusu smo se strogo držali zakona proti pitju žganih pijač do

10. ure, saj smo vsi pozabili na »flaško žganega«.

Malo pred 10. uro smo prispeli v vasico Marezige v zaselku Montinjan nad Koproj k drugi slovenski vinski kraljici Selmi Lukačič, kjer smo imeli primorsko malico - mineštro s klobaso

v vasici Marezige

in sladico (nekakšne flancate) ter pokusili refošk in malvazijo. Po malici smo se odpravili v Ankaran na vinogradniško kmetijo Igorja Černeta, kjer sta nam bila zelo korektno in lepo predstavljena njihovo delo in trud (obdelujejo 14 ha vinogradov), in moramo priznati, da je bil predvsem refošk odličen.

mlin za stiskanje oliv

V nadaljevanju nas je pot vodila čisto na drugo stran Obale. V Dragonji smo se odpravili na Sv. Peter na ogled etnološke zbirke (stara istrska hiša in mlin za mletje oliv) s pokušnjo olivnega olja in istrskega domačega kruha.

na turistični kmetiji Bordona

Popoldan smo si privoščili kavico v starem obmorskem mestu Piranu in sončni zahod nas je preganjal naprej.

sprejem pri Bordonu

V Dekanih ob reki Rižani, nekako na otočku, stoji stara kmetija z obnovljenim mlinom - turistična kmetija Borisa Bordona. Po ogledu mlina in kleti smo pokusili še njihova domača vina: od belih sort malvazijo, od rdečih pa

refošk in cabernet sauvignon, nekaj malo zorjenih vin v hrastovih sodih (barig) in na koncu predikat iz sušenega grozdja.

Ob že kar pozni uri pa smo se na Razdrtem, v Hruševju, na kmetiji Hudičevac okrepčali z večerjo, da smo lažje nadaljevali pot proti domu.

Ko smo prispeli na ptujski most, se je ura že pomaknila v nov dan.

naša skupina pri Bordonu

Dan je bil lep, zanimiv, poučen, malo tudi razburljiv, vendar smo po zaključku vseh ogledov, dogodkov in pokušenj ugotovili, da gostiteljem kot pridelovalcem rdečih vin priznamo kvaliteto in renome, kar se pa tiče belih vin, smo kralji med pridelovalci Štajercji, pridelovalci iz Slovenskih goric.

Ob največjem krščanskem prazniku vam želim veselo Veliko noč.

Mojca Druzovič

Društvo upokojencev program aktivnosti za leto 2008

Program za leto 2008 je nekoliko drugačen od prejšnjih let.

Pogoji, ki to narekujejo, so sledeči:

- Pravila društva so nova, lani sprejeta zaradi novega zakona o društvih.
- Sedaj z veliko registracijo hu-

manitarne organizacije po sili zakona

- Zaradi navedenega izvajamo projekt Za boljše življenje upokojencev v ostarelosti in bolezni na domu ter pomoč na domu.
- Računalniško spremljanje podatkov in evidenc na zahtevo

Zveze in Ajpesa

- Več dogajanj v našem domu ali drugje: šport pikado, koncerti, teden starejših, kultura, kot je odprtje razstave - muzeja starih fotografij z vsebino Kako smo nekoč živeli, izobraževanja in drugo

PROGRAM:

1. Izvedba ankete za višjo kakovost življenja na domu Starejši za starejše
2. Koncert vitomarškega ženskega pevskega zbora za upokojence
3. Občni zbor in srečanje članov društva
4. Humanitarnost do obolelih, nepokretnih in ostarelih. Spremljanje njihovih potreb in zahtevanje hitrega reševanja njihovih potreb
5. Sociala - sodelovanje s Centrom za socialno delo Ptuj
6. Izleti, srečanja, romanja, ekskurzije:
 - a) srečanje slovenskih upokojencev
 - b) srečanje upokojencev Spodnjega Podravja
 - c) junija na Brezje in še kam

- č) Sveta gora (Nova Gorica) in še Doberdob ali Lipica ali Škocjanske jame ali romanje na Višarje
- d) Svete gore in obisk muzeja Rogatec
- e) jeseni na Madžarsko in še kam
- f) drugo po sklepu upravnega odbora
7. Priprava izdaje fotografske zgodovinske monografije ob 30-letnici društva
8. Sodelovanje pri projektu Vodnik in drugi muzeji občine
9. Podelitev plaket ob zlati poroki - 50-letnici skupnega življenja, obiski manj pokretnih ob novem letu, pošiljanje novoletnih čestitk starejšim
10. Pohod po poti občine Sv. Andraž -Vitomarci, sodelovanje z VSD
11. Izvedba društvenega tekmo-

- vanja v pikadu in izven
12. Sodelovanje ob občinskem prazniku in organizacija prireditve Andraševo
13. Delo predsednika ali koga drugega v ZDUS Slovenije in Podravja ter drugje, ko gre za pokojnine, zdravstvo in socialo
14. Sodelovanje z občinsko upravo, županstvom in drugimi društvi
15. Poslovitev od članov na zadnji poti

Upamo, da boste za sebe našli kaj privlačnega in se udeležili naših društvenih aktivnosti. Ne bo vam žal!

Hvala vsem, ki ste sodelovali lani, in hvala vsem, ki ste darovali prostovoljni prispevek za koledarje.

Edi Kupčič
predsednik

Športno društvo Vitomarci v znamenju nogometa in namiznega tenisa

Hladni zimski meseci so bili v Športnem društvu (ŠD) Vitomarci pestri in aktivni.

Igralci malega nogometa smo prvič tekmovali v I. ligi Malonogometne zveze (MNZ) Ptuj, ki je potekala od novembra 2007 do februarja 2008 v športni dvorani Center na Ptuj. Zasedli smo peto mesto izmed skupaj dvanajstih ekip, ki so se udeležile tekmovanja. To je za nas velik uspeh, saj v tej ligi tekmujejo nogometaši, ki profesionalno igrajo »veliki nogomet« v I. državni ligi v ekipah, kot sta Drava in Nafta. Naš končni izkupiček je bil šest zmag, en neodločen izid in štirje porazi. Za nas, novince in amaterje, je to pomemben dosežek, saj smo si s tem zagotovili nadaljnje igranje v tej ligi.

Nogometaši ŠD Vitomarci so se v februarju prvič udeležili turnirja veteranov v malem nogometu v Lenartu. Dosegli so odlično tretje mesto med skupno devetimi ekipami z lenarškega območja. Na turnirju so lahko sodelovali samo igralci od 35. leta starosti. V naši ekipi so nastopili nekdanji dobri in odlični vitomarški igralci: Ivan Čuček, Ivan Ilešič, Marjan Matjašič, Srečko Dolinar, Ivan

Toš, Anton Ilešič in Aleš Korez. Žal nekateri izmed njih več ne

nastopajo oz. ne igrajo nogometa aktivno.

V februarju je potekal že tradicionalni turnir v namiznem tenisu za pokal Občine Sveti Andraž v Slovenskih goricah. Tekmovanje je bilo organizirano v dvorani gasilskega doma, sodelovalo pa je dvanajst tekmovalcev. Prvo mesto je osvojil Aleš Korez, ki je v finalu premagal Danila Pučka. Tretjevrščen je bil Mario Šilec. Zanimivo je to, da se Maria, ki je sicer redni udeleženec naših turnirjev, že več let kar nekako drži tretje mesto!

Zdaj se pripravljamo na začetek lenarške spomladanske lige v malem nogometu. Razmišljamo pa tudi o že tradicionalnem izletu našega društva po naši lepi Sloveniji, ki bo tudi letos eno pomladno soboto.

Ob koncu le še to – veselim se toplejših dni in treningov z mladimi nogometaši ŠD Vitomarci, s katerimi sem treniral minulo jesen. Delati z njimi je zelo prijetno, saj so polni energije in mladostne zagnanosti. So pridni in disciplinirani. Upam, da bodo te vrline ohranili in razvijali ter da bomo o katerem izmed njih v nogometnih vrstah še slišali.

Športni pozdrav!

Dejan Ilešič
predsednik ŠD

Foto: Dejan Ilešič

Ekipa mladih nogometašev; čakamo na toplejše dni

Vitomarci osvojili Toyotin turnir na Ptuj

Športno društvo Center s Ptuja je s pomočjo sponzorjev izpeljalo tradicionalni, že 7. Toyotin turnir v malem nogometu, ki je vselej na sporedu na začetku novega leta v športni dvorani Center na Ptuj. Na njem je igralo 19 ekip, ki so v glavnem prišle iz Spodnjega Podravja. Te ekipe so se v predtekmovanju pomerile v skupinah, najboljše pa so se uvrstile v četrtfinale. Že v tem delu smo videli zanimive tekme, v katerih so odločale malenkosti in morda tudi kakšna sporna sodniška odločitev. Najboljše štiri ekipe: Vitomarci Linde plin, Toyota, ŠD Rim in Altafin Ljutomer so se uvrstile v polfinale, kjer je ekipa Vitomarcev Linde Plin rutinirano, z 2:0, izločila ŠD Rim, medtem ko so bili igralci Toyote za razred boljši od Altafina in so ga premagali s kar 5:0. Slednjemu se je poznala utrujenost tudi na tekmi za tretje mesto, ki so jo zasluženoma dobili igralci ŠD Rim.

V finalu smo videli kakovosten in hiter nogomet, prva pa je na koncu prvega dela povedla ekipa Toyote. V drugem polčasu so gledalci v precej napetem

ozračju spremljali ofenzivno igro ekipe iz Vitomarcev, ki je tik pred koncem srečanja izenačila na 1:1. O zmagovalcu turnirja so tako odločili kazenski streli, pri katerih je imela več sreče ekipa Vitomarcev Linde Plin; izkazal se je predvsem njen vratar Damijan Golob, in tako je že drugič postala zmagovalka turnirja.

Turnir je bil solidno organiziran in je ponovno dokazal, da je zima

pravi čas za igranje malega nogometa, saj je bil obisk tisto soboto v športni dvorani Center na Ptuj precejšen.

Najboljše ekipe so dobile denarne in praktične nagrade. Posebna komisija je za najboljšega igralca izbrala Davorina Šnofla (Vitomarci), najboljši vratar je bil Alen Mordej (Toyota), najboljši strelec turnirja pa Roki Pernat (Vitomarci).

Darko Rojs

KMN Vitomarci Linde plin

DRUŠTVA

Društvo gospodinj Vitomarci

Začelo se je novo koledarsko leto, obdobje zime in počitka, a naše društvo v zimskih mesecih ne počiva, saj imamo veliko ročnodelskih delavnic.

V začetku leta smo si zastavile program dela, katerega bi želele uresničiti ali se vsaj približati zadanim ciljem. To pa lahko izpeljemo s skupnimi močmi naših članic.

Zato naj se najprej zahvalim vsem, ki ste doslej pomagale izvesti naše naloge, in vas še naprej prosim za sodelovanje. Naše delavnice izvajamo pri Mojci Druzovič v Drbetincih, sestanke in predavanja pa imamo pri Tatjani Kocmut – pri Rolovih. Obema iz srca hvala za gostoljubnost, ki nam jo nudita.

Ljudmila Kocuvan
predsednica društva gospodinj

Obvestilo

Tudi letos pripravlja Društvo gospodinj Vitomarci razstavo ob velikonočnih praznikih. Na ogled bo v Domu upokojencev 15. in 16. marca ter 22. in 23. marca od 10. do 18. ure.

Lepo vabljeni!

*Vsem bralcem in bralkam občinskih Novic želi upravni odbor
Društva gospodinj Vitomarci blagoslovljene Velikonočne praznike!*

ŠOLA - VRTEC

Ekošola kot način življenja

Ekošola je projekt evropskega združenja, katerega del je z letošnjim šolskim letom postal tudi vrtec Sv. Andraž. V ta projekt je vključenih 30 držav. Ekošola kot način življenja je program, ki uvaja načrtno in celostno okoljsko vzgojo skladno z metodologijo sedmih korakov. Te korake uvaja šola oz. vrtec dve leti. Vrtec, ki doseže vseh sedem korakov ter opazne rezultate in izboljšanje okolja v kraju, kjer deluje, postane nosilec ekozastave. Ta je vrtcu vidno priznanje za okoljsko delovanje. Prvi korak je ustanovitev ekoprogramskega sveta šole, ki usmerja okoljske dejavnosti. Drugi korak zajema pregled okolja in preučevanje vplivov vrtčevskega okolja na kraj, v katerem vrtec deluje. Sledita načrtovanje kratkoročnih in dolgoročnih ciljev ter njihovo spremljanje. Četrti korak je evalvacija predvsem kratkoročnih

ciljev ob koncu šolskega leta. V petem koraku sledi izvedba tematskih sklopov za delo v vrtcu in zunaj njega. Kot šesti korak sta pomembni informiranje in ozaveščanje medijev in drugih ekošol o svojem delu. In končni, sedmi korak je podpis ekolistine. Ta izraža ozaveščanje za ohranjanje narave in hotenje za spreminjanje v skladu z razvojem kraja, občine, države.

Vrtec Sv. Andraž obdaja prečudovita narava z vso njeno raznolikostjo. Dejavnostim, ki jih vodimo, dodaja poseben pridih in vrednoto. Vsi smo v neposrednem stiku z naravo. Vsak od nas bi moral občudovati in ohranjati njeno lepoto, ki nam polepša vsakdan. Narava svoje probleme uravnava sama, okoljske težave pa moramo reševati predvsem mi. Naravo opazujemo, z njo rokujemo. Uči nas prvinskosti in naravnih zakonitosti. Morali se

bomo naučiti razmišljati o posledicah današnjega ravnanja za prihodnost ter ohranjati našo naravo lepo in nedotaknjeno.

Letos dajemo poseben pomen zdravi prehrani. Jedilnik bogatimo z različnim sadjem, poudarjamo pomen pitja zadostne količine tekočine. Za to smo v šoli namestili pitnike. Prostore vrtca krasimo z izdelki iz naravnih in odpadnih materialov. V ta namen smo jeseni izvedli delavnico s starši, kjer smo iz jesenskih plodov izdelali botro Jesen. Prav tako smo izdelali strašila iz buč in iz ličja prelepe ptičke. Izdelki so nam zelo polepšali hodnik vrtca in mu dali naravno noto.

Posebno vlogo smo namenili tudi skrbi za živali. Pozimi smo medse povabili čebelarja, ki nam je razkril vse skrivnosti dela s čebelami. Na koncu smo se posladkali z medom in gosta povabili, da nas še kdaj obiše. Ker pozimi za

ŠOLA - VRTEC

živali največ naredijo lovci, smo v svojo sredino povabili še dva izmed njih. Povedala sta nam kako lovci skrbijo za živali pozimi, kako ohranjajo ravnotežje med njimi, kakšno obleko nosijo itd. Otroci so z zanimanjem opazovali predvsem nagačene živali, ki sta jih prinesla s seboj. Za drugo leto smo se dogovorili, da bomo skupaj poskrbeli za krmišče in za njihovo založenost s hrano. V vrtcu pa smo še posebej poskr-

beli za lačne ptičke tako, da smo vso zimo pridno oskrbovali naše ptičje krmilnice.

V novembru smo izvedli akcijo zbiranja odpadnega papirja. Celoten izkupiček od prodaje papirja smo namenili fundaciji Pismo srca, ki štipendira mlade. Prav tako vse leto poteka zbiranje izrabljenih tonerjev in kartuš.

V marcu bomo z otroki obiskali biokmetijo, za april pa načrtujemo zasaditev cvetličnih gredic, s ka-

terimi bomo polepšali okolico našega vrtca.

Upam, da bomo s skupnim delom pripomogli k ohranjanju naše narave. Kajti samo skupno delo nas vseh lahko pripomore k ohranitvi njene lepote.

Koordinatorica ekoprojekta
Mateja Gavez

Pustovanje na šoli

Tudi letos smo organizirali pustno rajanje, na katero smo povabili tudi starše. Zaradi slabega vremena smo rajali v šoli in se ob tem sladkali s pustnimi krofi. Izbrali smo šest najizvirnejših mask in jih nagradili.

Marija Kumer

OBVESTILA

Tošev nasad pri vrtcu

Norčevanje iz vseh nas?

Spoštovani občani, čutim odgovornost, da vas seznanim s problematiko trajnega nasada, ki ga je na parceli ob šoli oz. vrtcu zasadil Boris Toš.

Zasaditev te parcele je sporna iz dveh pomembnih razlogov, in sicer zaradi bližine šole, vrtca in igralnih površin, ki so v neposredni bližini ceste, in zaradi predlagane spremembe te parcele v zazidalno območje.

Da je to dejanje Borisa Toša in njegovega zastopnika Mirana Toša neodgovorno in neprimereno, se strinja vsakdo, ki vsaj malo realno pretehta to zadevo.

Dejstvo je, da so na drugi strani tik ob cesti igralne površine vrt-

ca oz. igrala, katera naši malčki, ki obiskujejo vrtec, vsakodnevno uporabljajo. Na igralih, v peskovniku in travi se bodo zaradi skoraj stalnega vetra proti šoli nabirali ostanki škropiv, ki jih bodo otroci pri igranju vdihavali in prijemali. Da otrokom od 1. do 4. ali 5. leta skoraj ni mogoče dopovedati, naj ne nosijo rok in stvari v usta, je jasno vsakomur, ki ima v glavi vsaj malo soli. Kaj to

Nasad nasproti vrtca

dolgoročno pomeni za zdravje naših otrok, vam ni treba posebej razlagati.

Na žalost pa g. Toš vidi samo sebe oz. svoj nasad in se dobesedno požvižga na vse ostale. To lahko trdim z vso odgovornostjo, saj smo to problematiko premlevali na preteklih dveh sejah. Na zadnjo sejo smo povabili Borisa Toša in tudi Franca Toša, kateri mu je to parcelo dal v zakup. Borisa Toša je zastopal sin Miran, ki pa o dejstvih, katera smo mu predstavili, sploh ni resno razmislil.

Po vsem tem sem ga še enkrat povabil na občino na razgovor in ga poskušal odvrniti od zasaditve sadovnjaka, a mi to žal ni uspelo.

Ob dodatno navedenih dejstvih, ki kažejo na njegov nespoštljivi odnos do predpisov in zakonov (črna gradnja hladilnice in poslopja zraven občine), je hotel celo fizično obračunati z menoj.

Povedal sem mu, da če omenjeno parcelo zasadi, bom kot župan, ki so mu občani zaupali vodenje občine, prisiljen na gradbeno inšpekcijo podati prijavo o njegovi črni gradnji.

Ker se Boris Toš kot tudi njegov sin Miran na naše otroke in na načrtovano širjenje naselja v Vitomarcih ter na širši interes občine očitno poživigata, zdaj njegovo črno gradnjo obravnava gradbeni inšpektor.

Oba objekta bi namreč morala imeti gradbeno dovoljenje in upoštevati vsaj 4 m odmika od

parcelnih mej ali pa imeti soglasje lastnika sosednjih parcel, kar pa bo od občine zaradi širšega javnega interesa težko (ali celo nemogoče) dobiti. To pa najverjetneje pomeni rušitev obeh objektov.

Pogled na nasad in vrtec

Da je to, kar počneta Boris in Miran Toš, skrajno neokusno

in neprimerno, se po mojem prepričanju strinjate vsi. Verjetno v veliki večini tudi tisti, ki imate na nekatere zadeve v občini drugačne poglede kot jaz.

O tej zgradbi (šoli, vrtcu in telovadnici) smo sanjali in si jo želeli dolga desetletja. Potem ko smo z velikimi naporji, z odrekanjem na vseh področjih to zgradbo le zgradili, našim mladim generacijam pa zagotovili najboljše razmere za delo na področju pridobivanja znanja za življenje, se mi zdi nedopustno, da vse to nekdo čez noč razvrednoti.

*Franci Krepša
župan*

E-točka: brezžični internetni dostop deluje

V juniju 2007 se je Občina Sv. Andraž v Slovenskih goricah prijavila na javni razpis za postavitve javne e-točke z brezžičnim internetnim dostopom, ki ga je razpisalo Ministrstvo za gospodarstvo RS.

Na razpisu smo bili uspešni in ministrstvo je v celoti (razen DDV-ja) financiralo postavitev javne e-točke v znesku 5.313,68 EUR.

V pritličju prostorov Občine Sv. Andraž so tako za brezplačno

uporabo na voljo štirje sodobni računalniki in brezžični dostop v radiju do 300 m (pod pogojem,

da med občino in uporabnikom ni večjih ovir – zidovi ...).

Z dodatno anteno si lahko uredite dostop tudi na daljše razdalje, posebno če občino neposredno vidite.

Brezžični dostop je na voljo 24 ur na dan, e-točka pa vsak delovni dan med 7. in 15. uro. Za uporabo e-točke se oglasite v tajništvu občinske uprave.

Lepo vabljeni!

Spletna stran Občine Sveti Andraž

Spletna stran občine je aktivna (www.sv-andraz.si) in se odpira v različnih spletnih brskalnikih.

Na spletni strani so v sliki in besedi predstavljeni naša občina, zgodovinski pregled političnega statusa občine, šolstva in župnije, prav tako zemljevid občine, register občinskih predpisov, obrzci za nekatere vloge, delovanje občine, aktualni predpisi, zani-

mivosti, ... Vabljeni, da si spletno stran ogledate.

Vsebinsko spletne strani bomo dopolnjevali s tekstovnimi vsebinami, aktualnimi vlogami, zanimivostmi in dogodki v občini ter tudi s fotografijami. Predvsem bomo dopolnjevali galerijo fotografij, zato zbiramo stare fotografije naših krajev. Če ste pripravljeni posoditi kakšno zanimivo sta-

ro fotografijo, da jo skeniramo in naložimo na predstavitevno spletno stran občine, ste vljudno vabljeni, da fotografije prinesete na občino, kjer jih bomo skenirali in vam jih še isti dan vrnili.

Prav tako bomo galerijo fotografij dopolnjevali s fotografijami raznih dogodkov v občini.

Občinska uprava

Brezplačen odvoz odsluženega motornega vozila

Če ne veste, kam bi z odsluženim motornim vozilom, vas obveščamo, da je še vedno možnost brezplačnega odvoza. Vse, kar morate storiti, je, da na občinsko upravo predložite pro-

metno dovoljenje vozila in nam poveste, kje se vozilo nahaja. Edini pogoj je, da je vozilo odjavljeno iz prometa. Izrabljena motorna vozila po našem naročilu odpelje podjetje

Wolf Skakovci, d.o.o., ki je registrirano za tovrstne storitve.

Alenka Vršič

Uredništvo in odgovorni urednik javnega glasila Novice

Dvajsetega decembra 2007 so člani občinskega sveta sprejeli novi Odlok o Novicah. Skladno z odlokom je potrebno, da na predlog Komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja člani občinskega sveta imenujejo člane uredniškega odbora (4 člane) in odgovornega urednika Novic. V ta namen je bil izveden javni razpis za imenovanje odgovornega urednika in uredniškega

odbora Novic Občine Sveti Andraž v Slovenskih goricah. Na občinsko upravo smo do 18. februarja 2008 prejeli 5 predlogov za člane uredniškega odbora in jih predali Komisiji za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja. Ta bo predloge pregledala in jih predala občinskim svetnikom, ki bodo predvidoma na naslednji seji imenovali člane uredniškega odbora in odgovornega uredni-

ka Novic. Do takrat pa bomo za zbiranje prispevkov, postavitev in izdajo Novic skrbeli zaposleni na občinski upravi in dosednji odgovorni urednik (potrjen na seji občinskega sveta novembra 2006 za obdobje 5 let).

Občinska uprava

Ekološki otoki in kosovni odpadki

Ekološki otoki so namenjeni ločenemu zbiranju odpadkov, in sicer za:

- plastenke*
- pločevinke*
- star papir*
- odpadno steklo*

Vsi ostali odpadki NE SODIJO na ekološki otok. Ostale odpadke odlagajte v domačo posodo za

odpadke, kosovne odpadke pa hranite do jeseni, ko bo organiziran brezplačen odvoz.

Kosovni odpadki, kot so stara okna, televizorji, pohištvo itd., ne sodijo na ekološki otok.

Za takšne odpadke Čisto mesto Ptuj vsako jesen organizira brezplačen odvoz. Zbiranje tovrstnih odpadkov je pravočasno najavljeno. Zato vas prosimo,

da do obvestila o odvozu kosovnih odpadkov tovrstne reči zbirate doma, nato pa jih v času, kot ga bo določalo obvestilo o brezplačnem odvozu, odložite na označenem mestu.

Prosimo torej, da do takrat teh odpadkov ne odlagate kamorkoli, ne pri ekološkem otoku ne v gozdu. Vsa okolica je naš dom in kakor ne želimo, da odpadki ležijo okrog domače hiše, ne želimo tudi, da bi odpadki ležali kar kjerkoli po občini. Čuvajmo svoje okolje in ga ohranimo lepo, čisto in zdravo.

Hvala.

Občinska uprava

Društvo za kronično vnetno črevesno bolezen

Društvo za kronično vnetno črevesno bolezen (KVČB) je bilo ustanovljeno 2004, v letu 2005 pa se je razširilo tako, da vključuje invalide, ljudi s KVČB - mladostnike in starejše. V društvu je več kot 30 % invalidov, zato ima status invalidske organizacije.

KVČB je dolgotrajno (kronično) vnetje črevesja. V otroškem in adolescentnem obdobju zboli 25 do 30 % bolnikov. Tipični znaki, po katerih prepoznamo bolezen, so: bolečine v trebuhu, večkrat dnevno odvajanje mehkejšega, vodenastega ali krvavega blata, hude zapeke, hujšanje, zaostanek v rasti in pubertetnem razvoju. Velikokrat imajo bolniki s KVČB še bolezenske znake, kot so: kronično povišanje telesne

temperature, bolečine v sklepih ali vnetja sklepnih ovojnic, bolečine in vnetja hrbtenice, očesne spremembe, vnetje srčne mišice, zmanjšana kostna gostota, boleznijeter in drugo.

Za lažje vključevanje v neodvisno življenje Društvo za KVČB organizira socialne programe na 7 področjih:

- socialna varnost in vključenost v običajno življenje
- ohranjanje zdravja
- izobraževanje za specialne potrebe invalidov in bolnikov s KVČB
- odpravljanje ovir v bivalnem in delovnem okolju
- informativna in založniška dejavnost (predstavitve bolezni v javnosti)

- športne, kulturne in druge interesne dejavnosti
- zagovorništvo/samozagovorništvo (skupine za samopomoč)

Vsi, ki morda imate podobne težave, se lahko po nasvet obrnete na sedež društva:

Društvo za kronično vnetno črevesno bolezen
Ljubljanska ulica 5
2000 Maribor
Tel.: 02/ 321 21 37
info@kvcb.si, www.kvcb.si

Pripravljeno po zapisih
Društva za KVČB

Daruj kri za življenje

Naša kri je nenadomestljivo zdravilo in najdragocenejše, kar lahko podarimo!

Za potrebe zdravstva in zadostno preskrbo s krvjo potrebujemo kar 400 krvodajalk in krvodajalcev na dan in kar 105.000 letno.

Z drugimi besedami to pomeni, da je ob zapletu pri porodu potrebnih do 5 litrov krvi, ki jo zagotovi 10 krvodajalcev, za zdravljenje opeklin je potrebnih več kot 10 litrov krvi, za presaditev jeter 10 litrov, za operacijo srca pa 3 litri krvi. Ob hudi nezgodi se za ponesrečenca lahko porabi kar do 15 litrov krvi, za kar je potreb-

nih 20 do 30 krvodajalcev.

Že ti podatki sami zase povedo, kako pomembno je darovanje krvi za zdravljenje in reševanje življenj in koliko posameznikov

Krvodajalska akcija 4. 2. 2008,
Angela Forštnerič

se mora odločiti za to solidarno-stno dejanje.

Z namenom reševanja življenj je na Ptuj 4. 2. 2008 potekala krvodajalska akcija, katere se je udeležil tudi ženski del krvodajalcev. Udeležba je bila bolj skromna, vendar kljub temu zadovoljiva. Ker nikdar ne vemo, kdaj bomo sami potrebovali to dragoceno tekočino, vas, drage bralke in bralci, pozivamo k udeležbi na krvodajalsko akcijo, ki bo septembra 2008. S svojo solidarnostjo rešujete življenja!

Angela Forštnerič

Vitamini in minerali

VITAMINI so organske spojine, nujno potrebne v manjših količinah, saj omogočajo nemo-ten proces različnih presnovnih procesov in jih človeško telo ne more samo proizvajati. Tudi MINERALI, ki so anorganske snovi in ravno tako omogočajo nor-

malno delovanje telesa, moramo dobiti s hrano.

V spomladanskem času veliko ljudi sega po vitaminsko-mineralnih pripravkih, da bi si izboljšali počutje in pregnali spomladansko utrujenost. Vendar strokovnjaki za zdravo prehrano priporočajo

predvsem zdrav način prehranjevanja z obilico svežega sadja in zelenjave, s katerim ne bomo zadostili samo potrebam po vitaminih in mineralih, ampak bomo v telo vnesli še druge snovi, pomembne za naše zdravje. Kadar pa prehrana iz različnih

PRISPEVKI OBČANOV

vzrokov ni uravnotežena ali so potrebe po vitaminih in mineralih povečane, je smotrno uporabiti vitaminsko-mineralne pripravke.

To je v naslednjih primerih:

- pomanjkanje apetita in izčrpanost, ki sta posledica preobremenitve in vsakdanjega stresa
- povečane potrebe pri športnikih, nosečnicah, doječih materah, otrocih v obdobju intenzivne rasti
- razniediete - vegetarijanska, shujševalna, omejitve v prehrani zaradi bolezni (bolezni zob in ustne votline, alergije, kronična vnetna bolezen črevesja)
- nekatere kronične bolezni: sladkorna bolezen, epilepsija,

duodenalni ali želodčni ulkus, rak, aids, bolezen jeter

- tveganje življenjski slog: alkoholizem in kajenje
 - uživanje zdravil, npr. dolgotrajno jemanje antibiotikov, kontraceptivov
 - obdobje okrevanja po bolezni, operaciji, kemoterapiji
- Pozorni moramo biti na vsebnost vitaminov in mineralov v pripravkih. Označena je na ovojnini kot odstotek priporočenega dnevnega odmerka s kratico **PDO** ali angleško **RDA** (Recommended Dietary Allowances). PDO pomeni količine vitaminov in mineralov, ki zadostujejo za zadovoljevanje potreb zdravih posameznikov v določenem življenjskem obdobju.

Uživanje vitaminov in mineralov do največ trikratne vrednosti PDO tudi skozi čas, razen za vitamina A in D, ki se lahko jemljeta brez posveta z zdravnikom samo v priporočenem odmerku, se smatra za varno.

Večji odmerki nekaterih vitaminov, ki jih uživamo daljši čas, utegnejo biti nevarni za zdravje. Zato so strokovnjaki določili še največjo raven vnosa hranil ali tako imenovano UL (Tolerable Upper Intake Level). To je največja možna vrednost vnosa hranil skozi daljši čas, ki ne škoduje zdravju. Jemanje vitaminov in mineralov preko te meje povečuje tveganje za nastanek bolezni. Upoštevati je treba vnos s hrano in pripravki.

VITAMIN	DELOVANJE	ZNAMENJA POMANJKANJA	NARAVNI VIRI
Biotin	sodeluje pri presnovi ogljikovih hidratov in maščob, pri razgradnji beljakovin v aminokisline, pomemben za rast in obnovo krvnih in živčnih celic ter tkiv, kot je koža z lasmi	dermatitis, utrujenost, depresija, bolečine v mišicah, izguba teka in slabost	kvas, mleko, sojina moka, neglaziran riž, arašidno maslo, šampinjoni, cvetača, stročnice, goveja jetra, jajčni rumenjak
Vitamin A (retinol) (betakaroten =provitamin A)	potrben za normalno spolno dejavnost in razmnoževanje, za nastanek posteljice in razvoj zarodka, za razvoj rodopsina v očesu (omogoča zaznavanje barv in svetlobe), za razvoj kosti in okostja, za zaščito pred boleznimi srca in žilja, povečuje odpornost proti okužbam	občutljivost za svetlobo in nočna slepota, kseroftalmija (suho očesno vnetje), suha in raskava koža, krhki lasje in nohti	korenje, paradižnik, temnozeleni in rumeni zelenjava, rumeno sadje, margarina, jajca, jetra, ribje olje, mleko in mlečni izdelki
Vitamin D (kalciferol)	pospeši vsrkavanje kalcija in fosforja iz črevesja ter uravnava ravnovesje med njima pri nalaganju v kosteh (mineralizacija)	rahitis	ribje olje, sardine, losos, tuna, mleko in mlečni izdelki
Vitamin E (tokoferol)	antioksidant, uravnava strjevanje krvi, izboljšuje preskrbo telesnih tkiv s kisikom in izrabo tega elementa	mišična slabost, slabši refleksi, motnje vida, utrujenost in slabša zbranost	žitni kalčki, sojino zrnje, oreški, brstični ohrovt, listnata zelenjava, špinača, rastlinska olja, obogatena moka, polnovredna žita, jajca
Vitamin K (filokinon)	sodeluje pri strjevanju (koagulaciji) krvi	krvavitve iz nosu in spolovil, rane, ki se celijo počasi in jih ne prekrije krasta, spontana krvavitev v želodcu in črevesju, na sluznicah, v pljučih, jetrih, očesni mrežnici in možganih	listnata zelena zelenjava, brokoli, cvetača, jogurt, jajčni rumenjak, sojino olje, ribje olje

PRISPEVKI OBČANOV

VITAMIN	DELOVANJE	ZNAMENJA POMANJKANJA	NARAVNI VIRI
Vitamin C (askorbinska kislina)	sodeluje pri nastajanju in obnavljanju vezivnega tkiva, pri absorpciji železa iz črevesja, krepi obrambne sposobnosti belih krvničk v imunskem sistemu in povečuje količino protiteles, antioksidant, v jetrih sodeluje pri odstranjevanju strupov in zdravil, ki se nabirajo v krvi	skorbut (znamenja: utrujenost, razdražljivost, povečana potreba po spanju, bolečine v sklepih in udih, slabša telesna zmogljivost, krvavitve na koži in sluznicah)	agrumi, jagodičje, zelena in listnata zelenjava, paradižnik, dinja, kivi, cvetača, krompir, paprika, mango, papaja, brokoli, brstični ohrovt, pljuča in jetra
Vitamin B₁ (tiamin)	sodeluje pri presnovi ogljikovih hidratov, beljakovin in maščob, spodbuja rast, potreben za normalno delovanje živčevja, mišic in srca	beriberi (znamenja: motnje v delovanju srca in obtočil, nevrološke motnje in duševne spremembe)	kvas, riževe luščine, nerafinirana žitna zrna, polnovredno žito, soja, jajčni rumenjaki, oves, arašidi, otrobi, mleko, večina zelenjave, ribe, pusta svinjina
Vitamin B₂ (riboflavin)	sodeluje pri presnovi ogljikovih hidratov, maščob in beljakovin, pri gradnji in razgradnji rdečih krvničk, pri odstranjevanju strupov iz krvi, potreben za rast in razvoj zarodka, sodeluje pri presnovi v očesu, v živčevju potreben za vzdrževanje mielinske ovojnice (varovalne plasti živčnih vlaken)	pelagra "raskava koža" (posledica nezadostnih količin riboflavina in niacina), utrujenost, težave z zbranstvom, razjede na ustni sluznici in razpoke v ustnih kotičkih)	mleko, sir, listnata zelenjava, jogurt, fižol, rumenjak, kvas, ribe, jetra, ledvice
Vitamin B₃ (niacin, niacinamid, nikotinska kislina, nikotinamid)	sodeluje pri presnovi ogljikovih hidratov, beljakovin in maščob, pri zmanjševanju količine holesterola in trigliceridov v telesu, izboljšuje prekrvljenost	pelagra "raskava koža"	polnovredna žita, žitni kalčki, avokado, dateljni, fige, suhe slive, praženi arašidi, kvas, jajca, jetra, pusto meso, ledvice, ribe, belo perutninsko meso
Vitamin B₆ (piridoksin)	koencim v reakcijah presnove beljakovin, ogljikovih hidratov in maščob, obnavlja poškodovane živčne celice	napadi krčev, izguba teka, driska in bruhanje, vnetja in izpuščaji okrog oči, ust in nosu, slabokrvnost (anemija)	otrobi, žitni kalčki, soja, dinja, zelje, neoluščen riž, oves, arašidi, orehi, kvas, jajca, jetra, ledvice
Vitamin B₁₂ (kobalamin)	sodeluje pri presnovi ogljikovih hidratov, maščob in beljakovin	slabokrvnost (anemija), blede rumena barva kože, otekel jezik, izčrpanost, potrtost, občutek mravljinčenja v udih	jetra, govedina, svinjina, ribe, jajca, sir, mleko
Folna kislina (vitamin B ₉ , folacin, folat)	sodeluje pri rasti in zorenju rdečih krvničk, pri presnovi beljakovin, ogljikovih hidratov in maščob, pri nastajanju deoksiribonukleinske kisline (DNK) in ribonukleinske kisline (RNK)	slabokrvnost (anemija), prizadetost sluznice v pljučih, bronhijih, sečnem mehurju in maternici, povečana možnost splava in razvoja nekaterih telesnih okvar (spine bifide ali hrbtenične reže)	zelena solata, ohrovt, špinača, cvetača, brokoli, rdeča pesa, korenje, marelice, dinja, buča, avokado, fižol, kvas, polnovredna pšenica, temna ržena moka, jajčni rumenjak, jetra, ledvice
Pantotenska kislina (vitamin B ₅ , pantenol)	sodeluje pri presnovi beljakovin, maščob in ogljikovih hidratov	utrujenost, motnje v spanju, motnje ravnotežja, slabost in bruhanje, tresenje rok in mišični krči	zelena zelenjava, otrobi, žitni kalčki, polnovredna žita, oreški, kvas, meso, drobovina

PRISPEVKI OBČANOV

MINERAL	DELOVANJE	ZNAMENJA POMANJKANJA	NARAVNI VIRI
Cink	sestavni del številnih encimov, sodeluje pri tvorbi beljakovin, tudi inzulina, nadzoruje krčenje mišic	bele pege na nohtih, utrujenost, dermatitis, izpadanje las, zaostajanje v rasti	meso, jetra, morska hrana, kvas, žitni kalčki, jajca, bučna semena
Fosfor	potrben za normalno gradnjo kosti in zob, delovanje srca in ledvic ter za prenos živčnih impulzov	rahitis, izguba apetita, utrujenost	ribe, perutnina, meso, jajca, polnovredna žita, oreški, semena
Jod	nujen za delovanje ščitnice (dve tretjini joda sta v ščitnici)	pomanjkanje energije, počasno duševno odzivanje, golša, hipotireoza, duševna zaostalost	morska hrana, čebula, haloga (zelenjava, pridelana na prsti, bogati z jodom)
Kalcij	potrben za gradnjo kosti in zob, delovanje srca in žilja ter prenos impulzov v živčevju in vseh celicah	rahitis, osteomalacija (mehčanje kosti), osteoporoza (krhkost kosti)	mleko in mlečni izdelki, siri, soja, sardine, losos, arašidi, orehi, sončnična semena, fižol, brokoli, zelje, zelena zelenjava, mineralne vode
Magnezij	potrben za presnovo kalcija, fosforja, natrija, kalija in vitamina C, sodeluje pri presnovi maščob, beljakovin in ogljikovih hidratov in tvorbi energije, pri prenosu impulzov v živčevju in pri mišični relaksaciji	drhtenje, mišični krči, utrujenost	neoluščeno zrnje, fige, mandeljni, oreški, semena, temnozeleni zelenjava, banane, mineralne vode
Selen	potrben za tvorbo glutation peroksidaze, ki ima antioksidativno delovanje	staranje kože, izguba življenjske moči	morska hrana, ledvice, jetra, žitni kalčki, otrobi, tuna, čebula, paradižnik, brokoli, česen, rjav riž
Železo	potrben za tvorbo hemoglobina (barvila rdečih krvnih teles), mioglobina (rdečega barvila v mišicah), nekaterih encimov in za presnovo vitaminov B	slabokrvnost (anemija), utrujenost, pomanjkanje energije, zmanjšana odpornost proti okužbam	svinjina, govedina, jetra, rdeče meso, školjke, suhe breskve, škrob, jajčni rumenjak, oreški, fižol, ovsena kaša

Pred nakupom vitaminsko-mineralnega izdelka se posvetujte s farmacevtom v lekarni.

Tako bo farmacevt:

- ocenil bolnikovo stanje (spol, starost, telesna konstitucija)
- pozoren bo na bolnikov videz (bledost, krhki nohti, nesvetleči lasje)
- ugotovil bo dejavnike tveganja (nosečnost, dojenje, kajenje, alkoholizem, kronične bolezni)
- povprašal bo o morebitnem jemanju zdravil in o dosedanjih ukrepih za lajšanje težav

ANTIOKSIDANTI

Za preprečevanje nastanka raka-

vih bolezni in drugih civilizacijskih bolezni (bolezni srca in ožilja) so danes zelo aktualni antioksidacijski vitamini in minerali: vitamina C, E, beta-karoten (predstopnja vitamina A), selen.

Vendar tudi z uživanjem teh ne smemo pretiravati, saj imajo ob pretirani uporabi lahko ravno nasproten učinek. Najboljše je, da jih dobimo v zadostni količini s hrano, kjer so prisotne še druge snovi, kot so flavonoidi, ki podpirajo njihovo delovanje.

Zdravnika je treba obiskati, kadar:

- so izraženi simptomi pomanjkanja: dolgotrajna utrujenost in splošna slabost, zmanjšana zbra-

nost, krvaveče dlesni in drugi izraziti simptomi, ki so se pojavili nenadoma

- so otroci mlajši od enega leta
- nas pestijo kronične bolezni: diabetes, epilepsija, duodenalni ali želodčni ulkus, rak, aids, alkoholizem z izraženimi znaki pomanjkanja vitaminov in mineralov
- se hitro spreminja telesna teža-hujšanje ali pridobivanje teže

Aleksandra Zorec

Trgatev letnika 2007 pri Ediju Kupčiču

Na dan žena, v soboto, 8. marca 2008, smo pri Ediju Kupčiču trgali grozdje dišečega traminca, posušenega na šparonih na podstrešju. Iz tega grozdja bo nastalo sladko desertno vino. Zaradi trgatve na dan žena bo to žensko vino. Sladkorja je bilo namerjenega čez 150 ekslerjev. Merilniki ne kažejo več.

Na fotografiji je vinogradnik Edi Kupčič in nekaj drugih čla-

nov Vinogradniško - sadjarskega društva, ki pomagajo trgati grozdje. Mošta je za dober balon.

To je že četrta vrhunska trgatev lanskega letnika v Vinogradništvu Kupčič.

Vabljeni ste na pokušino čez leto dni, ko bo mošt dozorel v vino.

Edi Kupčič

Trgatev sušenega grozdja sorte Dišeči Traminec. Vino iz nje ga bo desertno žensko vino. Trgatev 8.3.2008, Dan žena.

KRONIKA KRAJA

Vitomarci in Občina Sv. Andraž - 2. del

V prejšnji številki naših Novic smo vam predstavili, kdaj je nastala občina z imenom Sveti Andraž in kako se je upravno razvijala od svojega nastanka l. 1849 do 1998, ko je nastala nova Občina Sveti Andraž v Slovenskih goricah.

Kot smo že zapisali, bomo v Novicah objavili kratek zgodovinski pregled razvoja naše občine in krajev v njej. Gradivo smo pridobili v Zgodovinskem arhivu Ptuj, kjer imajo zabeležene vse podatke, letnice in opise. Ob tem se zahvaljujem ge. Mariji Hernja Masten, ki se je potrudila in nam zbrala vse zgodovinske podatke.

V tej številki bomo predstavili starejšo zgodovino naših krajev od prvih pisnih zapisov krajevnih imen, ki segajo v 13. stoletje, do nastanka Občine Sveti Andraž v Slovenskih goricah leta 1849.

V naslednjih Novicah pa bomo objavili pričevanje Simona Povodna o Svetem Andražu iz leta 1833.

Bernarda Ban

Starejša zgodovina Svetega Andraža

O poseljenosti krajev v Slovenskih goricah pričajo arheološke najdbe. Nekaj znanih starejših najdb hrani dunajski prirodoslovni muzej in med prazgodovinskimi in antičnimi predmeti, najdenimi v letih 1882-1883, se tam nahajajo tudi iz Vitomarcev iz Župetincev'.

Novejših sistematičnih arheoloških raziskav pa ni bilo prav veliko. Najdbe po časovni in kulturni pripadnosti v Slovenskih goricah sodijo v dve kategoriji, in sicer: najdbe večinoma neolitskih kamnitih orodij z območja Pesnice, Ščavnice in druge, kamor sodijo gomile in gomilna grobišča. Na gomile in gomilna grobišča še danes spominjajo toponimi in imena, kot sta Gomila, Gomilce. Tod pa je vodila tudi stara rimska cesta od Ptuja proti Radgoni.

Slovenski predniki so se v te kraje naselili po premiku Langobardov v letu 568. Iz varnostnih razlogov so poselili predvsem gričevnat svet. Prvo kolonizacijo v 9. stol. so zavrli vpadi Ogrov in meja

vzhodnofrankovske države se je pomaknila proti Alpam.

Po zmagi nemškega cesarja Otona I. nad Ogri leta 955 in po bavorsko-karantanski ofenzivi v naslednjih desetletjih pa se je meja ponovno premaknila proti vzhodu na naše ozemlje.

Ustanovljen je bil obrambni pas in Podravska oz. Ptujška marka. Vzhodno, mejno ozemlje in del Slovenskih goric sta postala last salzburške nadškofije. Ta je varstvo meje zaupala gospodstvu Ptujskim. Ko je salzburški nadškof Konrad I. v prvi polovici 12. stoletja sklenil z Ogri mir, je bil ta del ozemlja še vedno le obmejni pas in meja še ni bila trdna. Salzburška nadškofija je imela veliko zaslug za kolonizacijo teh krajev.

Čeprav se salzburško misijonsko delo na staro antično cerkveno organizacijo ni moglo več nasloniti, krščanstvo po antični Peto-vionij (škofija 300 in znani štirje škofi) ni nikoli povsem izginilo.

Z dokončno odločitvijo Karla Velikega leta 811, da je v cerkveni razmejitvi Drava meja med oglejskim patriarhom in salzburško

cerkvijo, so bile določene tudi interesne sfere obeh misijonskih centrov. Ozemlje na levem bregu Drave je postalo salzburški teritorij, ozemlje na desnem bregu Drave pa oglejski.

Arhivski viri o življenju v slovenskogoriških krajih so skopi. Pa tudi raziskav te vrste doslej ni bilo mnogo. Zagotovo bi bil zanimiv pregled imenjskih cenitev iz 16. stoletja in obdelave urbarialnih dajatev za posesti tega dela. Tako najdemo nekaj več podatkov iz časa reform Marije Terezije, ko je bila organizirana državna uprava. Leta 1754 je bil izveden tudi prvi popis prebivalstva, prav tako začetek katastra in zemljiške knjige ter drugih evidenc.

Prve pisne omembe nekaterih naselij današnje občine segajo že v 13. stoletje.

- Vitomarci omenjeni kot Witmannsdorf; že leta 1297²

- Drbetinci kot Dobresdorf; 14. 6.1307 (Blaznik 1, str. 173)

- Hvaletinci kot Qualetintz; leta 1307 (Blaznik 1, str. 294)

- Gibina kot Gibnj; leta 1429 (Blaznik 1, str. 209)

- Slavšina in Rjavci; v najstarejših dokumentih niso omenjeni. Vendar skoraj zagotovo lahko trdimo, da sta bila kraja poseljena približno istočasno kot druga naselja.

Novinci, ki so danes sestavni del občine, pa so kraj šele od leta 1970, ko so se vanj združili deli Smolincev in Andrencev ter zasolkov Graba, Uršec in Lunčov².

Ime Vitomarci sodi med tista krajevna imena, ki so poimenovana po svojem rodovnem ali vaškem poglavarju Vitomarju.

Kraj Vitomarci se prvič omenja v listini 1. februarja 1297. Ulrik von Grafenbach, nadškofijski kaste-lan v Lipnici, je smel za poplačilo svojih del na območju posesti salzburške nadškofije zgraditi na hribu pri Vitomarcih kastel (fortalicium sive castelum in der Owe bei Witmannsdorf). Kastel bo služil za zaščito salzburške posesti. Ulrik je ob prejemu posesti in 24 okrog ležečih hub podal salzburškemu nadškofu prisego, da mu bo zvesto služil. Gradič in posest sta bila ocenjena na 100 mark graških pfenigov, nadškof pa je imel pravico do ponovnega odkupa posesti³.

Vvasi, kije pretežno vinogradniška, so se od srednjega veka vrstili razni lastniki vinogradniških posesti, ki jih je urejalo gorsko pravo. Razdrobljenost posesti tik pred zemljiško odvezo 1848 nam kažejo številni lastniki, ki so imeli v posameznih vaseh (danes sestavni del občine) svoje podložnike.

Drbetinci - Trebetnitz: zemljiško gospodstvo Dornava je pobiralo šestino vinske desetine, pet šestin pa je pripadalo gosposčini Ravno polje. V kraju so imeli podložnike še dekanijško imenje Ptuj, župnjsko imenje Sv. Lovrenc v Slov. goricah in zemljiški gospod dr. Grendlich.

V Gibini - Gibnj; so bili kmetje podložniki gosposčin Negova, Gornja Radgona, Ormož, Dornava in komenda Muretinci.

Hvaletinci - Hvaletinzen: podložnike so imele gosposčine Ravno polje, Negova, Gornja Radgona in Vurberk.

Rjavci - Ariaufen: gosposčine Dornava, Ravno polje, Ormož, Negova, Gornja Radgona, Perneck in Vurberk.

Slavšina - Slafschina: podložnike sta imeli gosposčini Freystein in Ormož.

Vitomarci - Wittmannsdorf: gosposčine Dornava, Ravno polje in Ormož ter z današnje avstrijske strani Grottenhoffen in Kalsdorf. Gosposčina Dornava je pobirala šestino vinske desetine.

Ob terezijanskih reformah so bili kraji vključeni v okrajno gosposko Dornava.

Krajevno središče se je razvilo okrog cerkve, kjer je tudi župnija sv. Andraža (leži v Drbetincih), medtem ko šola in kasnejši upravni del sodita že v Vitomarce.

24. maja 1835 je avstrijski cesar Ferdinand I. podelil občini župnije sv. Andreja (St. Andre) v okraju Dornava (im Bezirke Dornau) in v mariborskem okrožju pravico do dveh letnih in živinskih sejmov. Sejma sta bila na boštjanovo, 21. januarja, in na andrejevo, 30. novembra. Če prideta omenjena dneva na zapovedani praznik, se sejma prestavita na prvi naslednji delavnik. Lepo, veliko originalno pergamentno listino še danes hranijo v Pokrajinskem arhivu Maribor s signaturo št. 63⁴.

Pregled pomembnejših letnic

568 - Po premiku Langobardov se slovenski predniki naselijo v te kraje.

9. stol. - Prvo kolonizacijo zavrejo vpadi Ogrov in meja vzhodno-frankovske države se je pomaknila proti Alpam.

811 - Karel Veliki določi reko Dravo kot dokončno razmejitev med salzburško cerkvijo in oglejskim patriarhom.

955 - Po zmagi nemškega cesarja Otona I. nad Ogri in po bavarsko - karantanski ofenzivi v naslednjih desetletjih se je meja ponovno

KRONIKA KRAJA

premaknila proti vzhodu na naše ozemlje.

Pisne omembe naših krajev
1297 - Vitomarci omenjeni kot Witmansdorf

1307 - Drbetinci omenjeni kot Dobresdorf

1307 - Hvaletinci omenjeni kot Qualetintz

1429 - Gibina omenjena kot Gibnj

Slavšina in Rjavci - v najstarejših dokumentih niso omenjeni. Vendar skoraj zagotovo lahko trdimo, da sta bila kraja poseljena približno istočasno kot druga naselja.

1970 - Kraj Novinci - združeni deli Smolincev in Andrencev ter zaselkov Graba, Uršec in Lunčov

1754 - Reforme Marije Terezije: organizacija državne uprave, izveden je bil prvi popis prebivalstva, začetek katastra in zemljiške knjige ter drugih evidenc

1849 - Občina Sv. Andraž
17. marec 1849 - začasni zakon o občinah omogoči nastanek občin.

Občina Sv. Andraž spada v okrajno glavarstvo Ptuj, kjer je bil sodni in davčni center. Občina Sv. Andraž je smela gospodariti z lastnim premoženjem, imeti svoje občinske organe, izvajati policijski nadzor.

Zbrala Marija Hernja Masten
Zgodovinski arhiv Ptuj

¹ Stanko Pahič, *Arheološki spomeniki v Slovenskih goricah*, Ptujski zbornik 2, Ptuj 1962, str. 189.

² Lovrenčič Ivan, *Zgodovina Vitomarcev* (ZAP).

³ Salzb. U.B. 4. Nr. 190; Martin, Reg. 2, Nr. 315, Blaznik 2, str. 475.

⁴ Mlinarič, *Zbirka listin*, Maribor 1987, t. 1060, str. 283.

OBČINSKA KRONIKA

od 10. 12. 2007 do 10. 3. 2008

Rodile so:

Milena Ljubec, Novinci 47 – sina Jaka
Helena Čuček, Vitomarci 62 – hčerko Tijo
Irena Kelc, Vitomarci 48 – sina Martina
Albina Rotar, Drbetinci 59 – hčerko Moniko

Poročila sta se zlatoporočenca:

Olga in Franc Šamperl iz Vitomarcev 4 b

Od nas so se za vedno poslovili:

Otilija Toš, Drbetinci 52, roj. 5. 12. 1923
Franc Kocuvan, Drbetinci 56, roj. 21. 1. 1922
Suzana Slana, Vitomarci 42 a, roj. 19. 9. 1986
Franc Rižnar, Slavšina 40, roj. 5. 1. 1938

Zlatoporočenca Šamperl

13. januarja 2008 je bilo v občini Sveti Andraž spet veselo vzdušje, saj sta zlato poroko slavila zakonca Franc in Olga Šamperl iz Vitomarcev 4b.

Zlata nevesta Olga z dekliškim priimkom Suhač je bila rojena 7. 5. 1931 v Vitomarcih, zlati ženin Franc pa 21. 4. 1934 v Drbetincih.

Njuno prvo ljubezensko srečanje je bilo pred dobrimi 55 leti, natančneje novembra 1952, pri Muhičevih v Drbetincih, kjer je bila Olga na »šteri« kot šivilja. Ljubezen je vzplamtela in rasla in Olga in Franc sta se poročila. Pred matičarja Ferdinanda Pučka sta stopila v Trnovski vasi 4. januarja 1958, cerkvena poroka pa je bila v cerkvi sv. Andraža 13. januarja 1958. leta, kjer ju je poročil takratni župnik Alojz Lasbajer.

Že v drugem letu zakonskega življenja se jima je obrestovala sreča, saj je Olga povila sina Milana. Kasneje je Milan dobil še brata Franca in sestro Jožico in bili so popolna družina.

Franc se je ravnal po načelu skrbnega in dobrega očeta in si našel zaposlitev. Najprej je delal pri

Živinorejsko-veterinarskem zavodu kot mlečni kontrolor, leta 1960 pa se je zaposlil v tovarni Himo v Mariboru, kjer se je izučil za varilca. Olga je v tistih časih skrbela za otroke in hkrati delala kot samostojna šivilja. 1956. leta je Franc odšel na delo v tujino, v Nemčijo. Ker je bila razdalja med družino in očetovim krajem službovanja prevelika, se je Olga opogumila in s tremi otroki odpotovala k možu Francu v Nemčijo. Po treh letih bivanja v Vuppertalu v Nemčiji se je zaposlila v tovarni mehničnega orodja, kjer je bil zaposlen tudi Franc.

Ob upokojitvi je oba premagala ljubezen do rodnega kraja, zato sta se vrnila v Slovenijo, v

Vitomarce, kjer imata svojo hišo in v njej živita še danes. Najbolj vesela sta obiska svojih otrok in štirih vnukinj, ki živijo v Nemčiji.

Vse do danes sta ohranila medsebojno ljubezen, zaupanje in spoštovanje in to sta potrdila še z zlato poroko, ko sta pred pričama, sinovima Milanom in Francem, po petdesetih letih spet dahnila da. Poročil ju je župan občine Sveti Andraž v Slovenskih goricah Franci Krepša in jima ob visokem jubileju čestital ter zaželel še veliko zdravja in skupne sreče.

Alenka Vršič

Dragi bratje in sestre!

Kakšno je velikonočno sporočilo? Če beremo evangelij, slišimo, da so žene tisto nedeljo pohitele h grobu in ga našle praznega. Nikomur niso ničesar povedale, ker so bile zbegane. Tudi apostola Peter in Janez, ki sta pritekla h grobu, sta bila zbegana. Nista še doumela pisma, ki pravi, da mora Kristus umreti in tretji dan vstati od mrtvih. Tudi drugim učencem so se zdele besede, da je Kristus vstal, kot blodnje in ženam niso verjeli. Strah, zbeganost in bojazen, ali ni to bolj negativno kakor pa veselo oznanilo?

In vendar so žene in za njimi tudi boječi učenci doživeli in spoznali, da Kristus res živi, ko se jim je prikazal.

To, kar je bilo napisano v Svetem pismu, in Jezusova napoved o vstajenju ni domišljija, temveč resničnost.

Kristus je vstal! S svojim vstajenjem je premagal smrt. Z njim smo vstali tudi mi. Svetloba vstalega Kristusa je premagala temo nevere in zla. To je oznanilo velike noči.

Tega seveda ni mogoče doumeti z razumom. Pred Kristusovim praznim grobom na veliko noč laže rečemo »verujem« kot pa »razumem«. Tudi Jezusovi učenci, njegovi najožji prijatelji, so v tej veri rasli. Vera v vstalega Kristusa ni dokazljiva in izsiljiva. Ta vera živi in raste od tega, da se vstali Kristus sreča z nami, se nam razodene, kakor se je po vstajenju razodel učencem.

V svojem življenju pa ga bomo doživeli takrat, ko ga bomo iskali z vero in ljubeznijo. Podobno kakor ga je iskala Marija Magdalena. Ob praznem grobu, v žalosti in potrtosti, je to doživela in se srečala z vstalim Kristusom, ker je vanj verovala in ga ljubila. V veri in ljubezni je življenje. Vera in ljubezen premagata vse, kar človeka veže, obremenjuje in teži.

Če v tej veri in ljubezni doživimo vstalega Zveličarja, potem oznanilo velike noči ni le za prihodnost ali onstranstvo, marveč je naše vsakdanje življenje.

Blagoslov velikonočnih jedil bo v soboto 22. marca:

- ob 08.30 uri pri križu v Rjavcih
- ob 09.00 uri pri kapeli v Novincih
- ob 09.30 uri pri Zamudovi kapeli v Slavšini
- ob 10.00 uri pri Šegulovi kapeli v Slavšini
- ob 10.30 uri pri kapeli v Gibini
- ob 11.00 uri pri kapeli v Hvaletincih
- ob 11.30 uri pri kapeli v Vitomarcih
- ob 12.00 uri pri križu v Dobravi
- ob 12.30 uri pri kapeli v Drbetinškem Vrhu
- ob 14.00 uri v cerkvi

Blagoslovljene velikonočne praznike in vesela srečanja z vstalim Zveličarjem danes, jutri, vsak dan!

Janez Vagner, župnik

OBREDI V VELIKEM TEDNU

20. marec - veliki četrtek

je dan spomina, ko je Jezus postavil zakramenta sv. evharistije in duhovništva.

- ob 9.00 bo v mariborski stolnici krizmena sv. maša, ko bo škof ob somaševanju duhovnikov blagoslovil bolniško in krstno olje ter posvetil krizmo. Duhovniki pri krizmeni sv. maši obnovijo svoje duhovniške obljube.

- 18.00 v naši cerkvi sv. maša na veliki četrtek, prenos Najsvetejšega v ječo in molitev.

21. marec - veliki petek

je dan Jezusovega trpljenja in smrti za naše odrešenje. Ta dan je strogi post – ne jemo mesa.

- 17.30 križev pot, nato obredi velikega petka.

22. marec - velika sobota

Na ta dan se pomudimo ob Božjem grobu in premišljujemo Gospodovo trpljenje.

- od približno 7.45 dalje bo priložnost za sv. spoved.

- ob 19.00 velikonočna vigilijska sv. maša vsega cerkvenega leta.

23. marec - Velika noč

- 7.00 procesija, nato slovesna vstajenjska sv. maša.

- 10.00 sv. maša

Lepo vabljenji k obredom velikega tedna!

PUSTNO RAJANJE V VRTCU

Pustni torek – res čuden dan.

Gremo na ples.

Marsikdo ni prepoznan.

A nas prepoznate?

»Risani« junaki, vile in živali, vse, kar želimo vsaj za en dan postati,
pa če smo veliki ali mali - in najbolje je skupaj praznovati.

In smo res. Tudi otroci in vzgojiteljice v vrtcu smo se našemili in zarajali v jedilnici šole. Plesali smo skupaj z osnovnošolskimi maskarami, zaposlenimi pa tudi s starši, babicami, dedki, tetami ..., ki so se z veseljem odzvali povabilu.

PUSTNO RAJANJE V VRTCU

Ocvrte trebuščke z marmelado,
hrusta za pusta, za staro in mlado.

Zvezdana Majhen

Šeme vas pozdravljamo, dobro letino želimo.
Leto dni lahko prespimo, ob pustu spet se veselimo.

Darja Mar, vzgojiteljica

